

Skjemainformasjon

Referanse 190846
Innsendt 15.10.2008 14:50:32

Opplysninger om søker

Søker
Navn på organisasjonen Haugalandmuseene
Institusjonens leder Mads Ramstad
Postadresse Postboks 246
Postnummer / Poststed 5501 Haugesund
Tlf. til organisasjon 52709360
Prosjektets kontaktperson Grethe Paulsen Vie
Tlf. til kontaktperson 52709363
E-post til kontaktperson grethe.paulsen.vie@haugalandmuseene.no
Nettside <http://www.haugalandmuseene.no>
Org. Nr 988525634

Opplysninger om prosjektet

Prosjekt
Søknaden gjelder Læring, kunnskaps- og kulturformidling
 utvikling av metoder og virkemidler
 bidrag til sosial og kulturell inkludering
Tittel på prosjektet Fra havn til havn - til sjøs med romanifolket

Sammendrag av prosjekt

Haugalandmuseene ønsker å arrangere en båtreise fra Bergen til Stavanger, der vi sammen med romanifolket vil gjenoppdage havner, møtesteder, overnattingssteder og reiseruter som romanifolket/de båtreisende brukte. Målet med prosjektet Fra havn til havn er at romanifolket både kan se og gjenoppleve steder de har reist og oppholdt seg. Et "dokumentasjonstokt" kan frambringe større kunnskaper om hvor de reiste, hvor de handlet med varene sine og hvor de la seg med båtene sine.

Prosjektbeskrivelse

1. Beskrivelse av prosjektet

Haugalandmuseene ønsker å arrangere en båtreise fra Bergen til Stavanger, der vi sammen med romanifolket vil gjenoppdage havner, møtesteder, overnattingssteder og reiseruter som romanifolket/de båtreisende brukte. Målet med prosjektet Fra havn til havn er at romanifolket både kan se og gjenoppleve steder de har reist og oppholdt seg, og som har betydd mye for dem. Fra havn til havn er et lite og avgrenset prosjekt, som bygger på og er et supplement til andre dokumentasjons- og formidlingsprosjekt om romanifolket som er etablert ved Haugalandmuseene. Et "dokumentasjonstokt" sammen med romanifolket kan frambringe større kunnskaper om hvor de reiste, hvor de handlet med varene sine og hvor de la seg med båtene sine. Mange av dem har vært bofaste siden 1970-tallet, og det er mye informasjon som ikke kommer fram når de intervjues hjemme i sin egen stue. Det er mange steder og navn de ikke husker, og vi ønsker derfor å gjennomføre en reise til sjøs med noen av de informantene som vi vet har mye å fortelle. Å se igjen steder en har vært, kan frambringe mange minner. Slike sjøreiser kan også hjelpe oss å kartfeste nøyaktig hvilken holme eller havn de pleide å legge til ved. Haugalandmuseene ser dette som et viktig og nødvendig supplement til de prosjektene vi allerede har etablert ved museet. Det er også et prosjekt som romanifolket er svært positive til.

2. Gjennomføring av prosjektet

Til gjennomføring av dokumentasjonstoktet vil vi bruke hønerævskøyta "Kaia", som eies av Stiftelsen Haugesjøen. Stiftelsen Haugesjøen er en av institusjonene som ligger under Haugalandmuseene. "Kaia" er det siste eksemplaret som er igjen av en fartøytype som var ganske vanlig på norskekysten. Hun ble bygget en gang på 1850-tallet og fikk motor først på 1950-tallet. Dette er en av flere båttyper vi vet de båtreisende har brukt. Vi har dokumentasjon på at ei slik skøyte ble brukt til å huse en familie i Leirvik på Stord i 1959. "Kaia" brukes i dag til diverse utleie, men Stiftelsen Haugesjøen ønsker å utvikle bruken av skøyta og i sterkere grad knyttet den opp mot historiefremføring og museumsdrift. "Kaia" kan knyttes opp mot de båttyper som de sjøreisende brukte, og vi tror at denne skøyta kan være med på å gi en riktig stemning. Før 1945 var det vanlig at romanifolket brukte seilførende fartøyer. Etter 1945 ble det vanlig for de fleste å reise i fartøyer med motor. I tillegg til fartøyer som hønerævskøyte vet vi at det ble brukt andre skøyter, kuttere, gavlbåter og færingar av ulike størrelser. Romanifolket er positive til å bruke denne skøyta til et "dokumentasjonstokt".

Toktet vil gjennomføres i løpet av sommeren 2009 og vil gå over tilsammen 5 døgn. De fem dagene vi ønsker å være på reise kan være sammenhengende, eller de kan fordeles over to uker, alt etter hva som passer for informantene som vi inviterer med. Vi ønsker å gjennomføre en reise fra Bergen til Stavanger, der vi bruker en til to dager fra Bergen til Sunnhordaland, en dag der vi reiser fra Sunnhordaland, via Karmsundet og innover mot Ryfylke, en til to dager i Ryfylke-bassenget og den siste dagen reiser vi til Stavanger. Vi ønsker å ha med maks 5 informanter pr. dag på disse turene, og ser for oss at de kan komme på og gå av etterhvert. Det er aktuelt at noen av dem er med flere dager. En del av de vi ønsker å ha med er kontaktet og er positive til å delta på et slikt tokt. Personene som vi ønsker å ha med på dette toktet er alle av romanifolket, de har alle vokst opp med en reisende livsform, og de har alle reist i båt i de områdene vi ønsker å dra til. Noen av dem er spesielt godt kjent i Sunnhordaland og andre er mer kjent i Ryfylke-Stavanger området. I tillegg til informantene, vil vi ha med en prosjektleder/dokumentasjonsansvarlig fra Haugalandmuseene og en assistent som kan fotografere, ta lydopptak underveis og videoopptak av de stedene vi reiser til. Fra stiftelsen Haugesjøen leier vi inn to stykker som kan være skipper og mannskap under hele turen.

3. Dokumentasjon og formidling av romanifolkets kultur og historie

Haugalandmuseene har siden 2005 dokumentert romanifolkets kultur og historie langs kysten. I 2005 hadde museet et forprosjekt som var støttet av ABM-utvikling. I 2006 gikk vi i gang med et større dokumentasjonsprosjektet - "Båtreisende på Vestlandet". Det avsluttes høsten 2008, og er finansiert av ABM-utvikling og Norsk kulturråd. Haugalandmuseene har med dette prosjektet påtatt seg et ansvar for å dokumentere historien til romanifolket også utover museumsregionen. Gjennom intervjuer og møter med romanifolket ønsket vi å få større kunnskaper om livet deres i kystområdene. De fire fylkene Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordene og Møre og Romsdal var den geografiske avgrensingen av prosjektet, og de båtreisende var den gruppen som vi først og fremst ønsket å få mer kunnskap om. Dette dokumentasjonsprosjektet har gitt oss verdifull informasjon om romanifolkets kultur langs kysten. Gjennom arbeidet med prosjektet ser vi også behovet for å fortsette dokumentasjonen, gjennom små og større prosjekter i framtiden. Det er fremdeles mye av romanifolkets historie som ikke er dokumentert.

I 2006 og 2007 støttet Riksantikvaren pilotprosjektet "Romanifolkets kulturminner på Haugalandet". I dette prosjektet kartla vi overnattingssteder, møtesteder og havner som romanifolket har brukt i Nord-Rogaland. Haugalandmuseene har gitt ut to rapporter knyttet til dette prosjektet, "Romanifolkets kulturminne. Rapport frå registreringar i Tysvær kommune og Vindafjord kommune" (2006) og Romanifolkets kulturminner. Rapport fra registreringer i Utsira kommune, Haugesund kommune, Karmøy kommune og Bokn kommune" (2007). Med dette pilotprosjektet satte vi søkelys på de reisende og deres kulturminner i en hel region.

Formidlingsprosjektet "Romanifolket som reiste sjøveien" er det nyeste prosjektet Haugalandmuseene har gått i gang med. Det hadde oppstart 1. september 2008 og er støttet av ABM-utvikling, Rogaland fylkeskommune, Fritt ord og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Same- og minoritetspolitisk avdeling. I dette prosjektet

vil vi i samarbeid med romanifolket formidle deler av den kunnskapen som ble samlet inn i dokumentasjonsprosjektet "Båtreisende på Vestlandet", blant annet ved å lage et nettsted som skoler kan brukes i undervisning. Formidlingsprosjektet vil knyttes opp mot kompetansemålene i flere fag i Kunnskapsløftet.

4. Romanifolkets egen stemme

De sjøreisende langs kysten vår er en gruppe som vi fremdeles vet altfor lite om. I mange tilfeller beskrives de av øyne som ser dem utenfra, fra de fastboendes synsvinkel. I våre prosjekter legger vi vekt på at romanifolket/de reisende sjøl får komme til orde, og forteller fra sitt ståsted. Vi har også gjort oss ulike erfaringer knyttet til det å arbeide med en nasjonal minoritet, og vi forsøker å få til en så stor grad av medvirkning som mulig. Gjennom ratifiseringen av Europarådets rammekonvensjon har Norge forpliktet seg til "å fremme de forutsetninger som er nødvendige for at personer som tilhører nasjonale minoriteter, kan bevare og utvikle sin kultur, samt bevare de grunnleggende bestanddelene av sin identitet, det vil si deres religion, språk, tradisjoner og kulturarv (Artikkel 5, pkt. 1). Gjennom de etablerte prosjektene har vi knyttet kontakter med flere personer som hører til romanifolket, vi har kontakt med romaniorganisasjoner og vi har nylig inngått en samarbeidsavtale med Foreningen Romanifolkets Kystkultur, som går ut på å sammen arbeide for å gjøre romanifolkets kulturminner kjent.

Haugalandmuseene tar på alvor at vi lever i et samfunn med mange ulike minoriteter, der museet er en samfunnsinstitusjon som skal avspeile samfunnets mangfold. I St. melding nr. 22 påpekes det at arkiv, bibliotek og museum skal tjene som informasjons-, dokumentasjons-, og kunnskapsbanker i et kontinuerlig demokratiprojekt, og at rollen som institusjonell historieforteller inneholder et ansvar for å avspeile et historisk og kulturelt mangfold også i samtiden. For Haugalandmuseene er dokumentasjons- og formidlingsprosjekter om romanifolket et viktig steg på veien til å bli et mer inkluderende museum, og det er et satsingsområde for museet

5. Metode

Båtturene vil bli grundig dokumentert i form av fotografering, videoopptak og lydopptak. Materialet vil oppbevares i museets arkiv. Intervjuer, fotografier og videoopptak vil bli håndtert i tråd med gjeldende offentlige retningslinjer og tråd med Datatilsynets retningslinjer. I forbindelse med dokumentasjonsprosjektet "Båtreisende på Vestlandet" innhentet vi tillatelse fra Datatilsynet til slik dokumentasjon.

6. Oppbevaring og bruk av materialet

Materialet bli oppbevart i Karmsund folkemuseums samlinger. Deler av det innsamlede materialet vil kunne brukes i formidlingssammenheng, hvis romanifolket gir sin tillatelse til det.

Framdriftsplan

Framdriftsplan for hele prosjektperioden

Startdato	01.06.2009
Sluttdato	15.09.2009

Aktivitetplaner

Tittel	Fra dato	Til dato
--------	----------	----------

Andre opplysninger/kommentarer om framdrift-/aktivitetsplan.

Dokumentasjonstoktet vil gjennomføres i løpet av en fem-dagers periode i tidsrommet mellom 1. juni 2009 og 15. september 2009. Så snart finansieringen av prosjektet er i orden, vil vi fastsette datoene for toktet.

Samarbeidspartnere

Har du en samarbeidspartner? Ja

Samarbeidspartner 1

Navn	Stiftelsen Haugesjøen
Formell avtale?	Nei
Postadresse	Sundgt. 175
Postnr / Poststed	5500 Haugesund
Kontaktperson	Rune Endresen
Tlf. til kontaktperson	52713320
E-post til kontaktperson	stif.hau@online.no
Rolle	Stiftelsen Haugesjøen ønsker å bruke "Kaia" i ulike museumsprosjekter. Vedlikehold og bruk henger tett sammen og all bruk kan sees i sammenheng med fartøyvernet. Båtene blir i dag leid ut med mannskap til ulike arrangementer, men de ønsker også å delta i arrangementer hvor båtene og deres historie i større grad kommer i fokus.

Prosjektbudsjett

Prosjekt
Ettårig eller flerårig prosjekt? Ettårig

BUDSJETT FOR FØRSTE ÅR

Utgifter

Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Romanifolket/deltagere på toktet	kr 15 000,00
	Prosjektleder fra Haugalandmuseene	kr 40 000,00
	Kost- og reiseutgifter (ansatte og deltagere)	kr 25 000,00
Varer/utstyr		kr 0,00
Tjenester kjøpt av andre	Lydopptak/videopptak	kr 30 000,00
	Leie av båt og mannskap i 5 døgn (å kr. 12 000)	kr 60 000,00
Andre utgifter (spesifiser)	Administrasjon (data, telefon, div. materiell)Pros	kr 20 000,00
Totale utgifter		kr 190 000,00

Inntekter

Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?	Sum
<u>Søknadssum ABM-utvikling</u>		<u>kr 100 000,00</u>
Egenandel arbeid Haugalandmuseene	Ja	kr 60 000,00
Norsk Kulturråd	Nei	kr 30 000,00
Totale inntekter		kr 190 000,00

Vedlegg

Ingen vedlegg lastet opp